

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

2- 6 YAŞ ELBİSE DİKİMİ

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılan değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. ÇOCUK ELBİSESİ KESİMİ.....	3
1.1. Çocuk Elbisesi Model Analizi.....	3
1.2. Çocuk Elbisesi Asgari Çalışma Talimatları	4
1.3.Çocuk Elbisesi Kalite Nitelikleri.....	5
1.3.1. Çocuk Elbisesi Kalite Nitelikleri	5
1.3.2. Çocuk Elbisesinde Kullanılan Aksesuarların Özellikleri.....	5
1.4. Çocuk Elbisesi Kesim İşlemleri	6
1.4.1. Çocuk Elbisesi Kumaşını Biçkiye Hazırlama	6
UYGULAMA FAALİYETİ	7
1.4.2. Çocuk Elbisesi Kalıbını Kumaşa Yerleştirme İşlemleri	7
UYGULAMA FAALİYETİ	9
UYGULAMA FAALİYETİ	11
1.4.3. Çocuk Elbisesi Kesim İşlemleri	11
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	13
2. ÇOCUK ELBİSESİ DİKİMİ	13
2.1. Çocuk Elbisesi Dikim Planı	13
2.2. Makine Parkını Belirleme İşlemleri	14
UYGULAMA FAALİYETİ	15
2.3. Çocuk Elbisesi Dikim İşlemleri	15
2.3.1. Çocuk Elbisesinin Dikime Hazırlık İşlemleri.....	15
2.3.2. Çocuk Elbisesinin Dikim işlemleri.....	16
UYGULAMA FAALİYETİ	17
DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	23
KONTROL LİSTESİ.....	23
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	24
3. ÇOCUK ELBİSESİ SON ÜTÜ VE SON KONTROLÜ.....	24
3.1. Çocuk Elbisesi Son Ütüleme İşlemleri	24
UYGULAMA FAALİYETİ	25
3.2. Çocuk Elbisesi Son Kontrol İşlemleri	25
UYGULAMA FAALİYETİ	27
MODÜL DEĞERLENDİRME.....	31
KAYNAKÇA	32

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD009
ALAN	Giyim Üretim Teknolojisi
DAL/MESLEK	Alan Ortak Modülü
MODÜLÜN ADI	2-6 Yaş Elbise Dikimi
MODÜLÜN TANIMI	2-6 yaş çocuk elbisesi kesimi, dikim işlemleri ile son ütü ve son kontrol işlemlerinin anlatıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	“Makinede Düz Dikiş, Overlok , Ütüleme, ve Kesim” modüllerini başarmış olmak
YETERLİK	2-6 yaş çocuk elbisesi dikmek
MODÜLÜN AMACI	Genel amaç: Bu modül ile, gerekli ortam sağlandığında tekniğe uygun olarak 2-6 yaş çocuk elbisesi dikebileceksiniz. Amaçlar: 1. Çocuk elbisesi ana ve yardımcı malzemelerini tekniğe uygun olarak kesebileceksiniz 2. Çocuk elbisesini tekniğine uygun olarak dikebileceksiniz 3. Çocuk elbisesi son ütü-son kontrol işlemlerini kalite niteliklerine uygun yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye Donanım: Düz sanayi makinesi ya da dikiş makinesi, overlok, kumaş, toplu iğne, , makas, dikiş ipliği, fermuar, düğme, tela, ve ütüleme araç-gereçleri ortamda hazır bulundurulmalıdır.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci ,

Hazır giyim sektörü ülkemizde olduğu kadar dünyada da büyük bir pazar ve kullanım payına sahiptir. Bu sektörün dalı olan çocuk giyiminin ülkemizde önemli yeri vardır. Ülkemizdeki çocuk ve genç nüfus sayısı da sektörün önemini ortaya koymaktadır.

Çocuk giyimi Türkiye’de sosyo-ekonomik şartlara ve bölgelere göre farklılık gösterse de temelde aynıdır. Çocukların giysi gruplarının her biri ayrı bir inceleme konusu olabilecek kadar kapsamlı, ilginç ve merak uyandırıcıdır. Ebeveynler, genellikle kız çocuklarının dış görüntülerine ve süslerine erkek çocuklardan daha çok önem verirler. Bu sebeple kız çocuk giysileri bu sektörde üretim bakımından geniş yer kaplamaktadır.

Kız çocuk elbiseleri süslemeleriyle renk ve modelleriyle dikkat çekici olmalıdır. 2-6 yaş çocukların oyun çağıdır. Bu çağda çocuklar devamlı hareket içindedirler. Bu nedenle elbiseleri rahat, dayanıklı, sağlıklı ve kolay temizlenecek kumaşlardan üretilmesi gerekmektedir.

Bu modülde çocuk elbisesi dikim teknikleri ile süsleme tekniklerini öğrenerek kalite niteliklerine uygun çocuk elbisesi dikimi becerisi kazanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

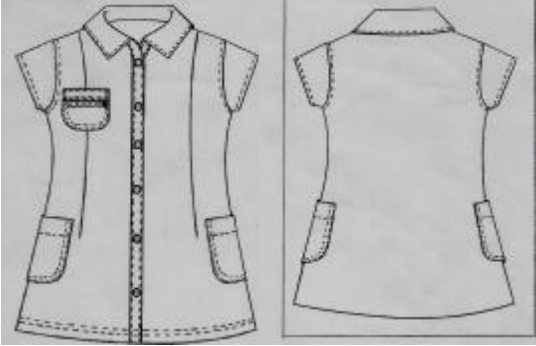
Bu faaliyette verilecek bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında süsleme teknik çalışmalarını tekniğine uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çocuk elbisesinde kullanılan süsleme tekniklerini araştırarak elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. ÇOCUK ELBİSESİ KESİMİ

1.1. Çocuk Elbisesi Model Analizi

MODEL ANALİZİ	
Ürün Adı: Çocuk Elbisesi	Yaş Grubu: 4 yaş
Sezon : 2005 yaz	Model No: 1
	BİÇİM TANIMLAMA
	- Ø Ön ortasında patlı kapanma payı, - Ø Pat üzerinde ilik düğme çalışması, - Ø Ön bedende omuzdan başlayan pens, - Ø Sağ ön bedende fermuarlı küçük aplike cep, - Ø Yan dikişlerde büyük aplike cep, - Ø Arka beden arka ortası dikişsiz, - Ø Kısa takma kol, - Ø Şömiziye yaka,
Malzemeler	
	
Parça Listesi	
<u>Kumaş</u>	
Ön sağ beden 1 adet	
Ön sol beden 1 adet	
Arka beden 1 adet	
Kol 2 adet	
Yaka 2 adet	
Yan aplike cep 2 adet	
Üst aplike cep 1 adet	
<u>Tela parça listesi</u>	
Ön sağ pat 1 adet	
Kumaş :	
İplik : Makine dikiş ipliği, overlok iplikleri	
Fermuar : 1Adet	
Tela	
Düğme : 6 Adet	

Ön sol pat	1 adet	Dikiş Payları
Yaka telası	1 adet	Etek ucu : 3cm Aplike cep üst kenar : 3cm Kol ağzı : 2cm Diğer kenarlar :1 cm dikiş payı veriniz.

1.2. Çocuk Elbisesi Asgari Çalışma Talimatları

Yaka

Ortadan ikiye katlandığında yakanın iki tarafta da düzgün çalışmış olmasına dikkat ediniz.

Yakanın yarısına tela yapıştırınız ve yakayı üste gelecek şekilde takınız.

Dikişler:

- Ø Dikiş sıklığı 1 cm’de 3,5 vuruş (dikiş) olmalıdır.
- Ø İğne ucunun kumaşa zarar vermemesine dikkat edilmelidir.
- Ø Overlok ve makine ayarlarının düzgün olmasına dikkat edilmelidir.
- Ø Verilen işaret ve çizim kalıplarına kesinlikle uyulmalıdır.
- Ø Kumaş özelliğine uygun makine iğnesi kullanılmalıdır.
- Ø Bütün dikişle olabildiğince düzgün ve muntazam yapılmalıdır.
- Ø Desenli kumaşlarda dene göre, kareli ve çizgili kumaşlarda da çizgilere dikkat ederek çalışılmalıdır.
- Ø Dikiş sonlarında sağlamlaştırma yapılmalıdır.
- Ø Fermuar dikimine özen gösteriniz.

Fermuar :

- Ø Çocuk elbisesinin modeline, rengine, uzunluğuna, ağırlığına göre seçilmelidir.
- Ø Fermuar dişleri çocukların sağlığı açısından antik oksit içermemelidir.

Baskılar:

- Ø Kol ağzı baskısı düzgün, net ve muntazam olmalıdır.
- Ø Etek ucu baskısı net ve düzgün olmalıdır.
- Ø Baskı sonları sağlamlaştırılmalıdır.

Cepler :

- Ø Bütün cepler temiz ve net çalışılmalıdır.
- Ø Cep, yuvarlak köşeleri düzgün çalışılmalıdır.

Ütü:

Ø Ütüde kumaş özelliği göz önünde bulundurularak çalışılmalıdır.

1.3.Çocuk Elbisesi Kalite Nitelikleri

1.3.1. Çocuk Elbisesi Kalite Nitelikleri

ÜRÜN : Çocuk Elbisesi

Kalite Niteliği			Model	
No	Tanımlama	Standart (mm)	Tolerans(mm)	
			+	-
1	Cep formu	0	1	1
2	Cep yerlerinin eşitliği	0	1	1
3	Yaka formu	0	1	1
4	Ön kapama boylarının eşitliği	0	0	0
5	Kol altı- yan dikiş payları	10	1	1
6	Etek ucu dikiş genişliği	30	2	2
7	Kol ağzı dikiş genişliği	20	1	1
8	Kolu bedene takma dikiş payı	10	1	1
9	Sağlamlaştırma boyu, (Dikiş başlangıcı, dikiş sonu)	5	0	0
10	İlik mesafelerinin eşitliği	80	2	2
11	İlik boyu	10	1	1
12	Düğme arası	80	2	2
13	Batış sıklığı	3	0	0

1.3.2. Çocuk Elbisesinde Kullanılan Aksesuarların Özellikleri

Çocuk giyim üretiminde aksesuarlar gerek kalite özellikleri gerekse kullanım biçimleri yönünden çok önemlidir. Çocuk giysilerinde plastik tokalar, önlük tokaları, ayarlanabilir pantolon askıları, kemerler, hazır aplikeler ve giysilere kendi kumaşlarından dikilen küçük çantalar da kullanılmaktadır. Bu nedenle seçimleri de çok önemlidir. Çocuğun yaşına, giysinin modeline, modaaya uygun aksesuar seçilmelidir. Çocuk giysilerinde aksesuarlar işlevsel ve süsleyici olmalıdır.

1.4. Çocuk Elbisesi Kesim İşlemleri

1.4.1. Çocuk Elbisesi Kumaşını Biçkiye Hazırlama

Çocuk elbisesinin yıkandığı zaman çekip ksalmasını önlemek için kumaş önceden özelliğine göre hazırlama tekniklerinden biri ile kesime hazırlanır.

Bazı kumaşlarda da kırışıklıkları gidermek için sadece kuru olarak ütülenir. Sık yıkanacak poplin, keten, basma vb. kumaşlar ıslatılarak; yünlü, ipekli gibi yıkandığında bozulabilecek kumaşlar ise buharla üt lenerek biçkiye hazırlanır. Geniş bilgi için bakınız .“Kesim modülü, Kumaşı Kesime Hazırlama Teknikleri”

UYGULAMA FAALİYETİ

Çocuk Elbisesi Kumaşını Biçkiye Hazırlama

İşlem Basamakları	Öneriler
Ø Kesime hazırlık için dikimi yapılacak çocuk elbisesi kumaşının özelliklerini belirleyiniz.	
Ø Çalışılacak çocuk elbisesi kumaşının pamuklu dokuma bir kumaş olduğu tespit edilmiştir.	
Ø Çocuk elbisesi kumaşını kesime hazırlama yöntemini belirleyiniz.	
Ø Kumaşa uygun olan, kumaşı ıslatarak kesime hazırlama tekniği tercih edilmiştir.	
	
Ø Kumaşın katlarını açarak ılık suya bastırınız.	
Ø Ilık suda kumaşı en az 2-3 saat her tarafı ıslanacak şekilde bekletiniz.	Ø Kumaşın her tarafının iyice ıslanmasına dikkat edilmelidir.
Ø Kumaşı, katları açılmış şekilde asınız.	
Ø Nemli iken alarak boy ipliği yönünde kumaşın tersinden tek kat olarak ütöleyiniz.	

1.4.2. Çocuk Elbisesi Kalıbını Kumaşa Yerleştirme İşlemleri

Temel olarak çocuk giyiminde kullanılan kumaş cinsi pamukludur. Hafif, düşük gramajlı kumaşlar seçilmelidir. Çocuğun giysiyi rahat giyip çıkarması, rahat taşınması ve cildiyle uyum içinde olması için metre kare ağırlığı az olan kumaşlar seçilir. Çocuk giysileri için en uygun dokuma kumaşlar arasında patiska, çuha, kot kumaşı, gömleklik organze, polyester/ pamuk karışımı imperial batistası, bürümcük, poplin, emprime, ince canvas vb. sayılabilir.

Kalıpları Kumaşa Yerleştirirken Dikkat Edilecek Noktalar

Ekose Ve Desenli Kumaşlar: Dikkatli bir kalıp yerleştirme tekniği gerektirirler. Hangi çizgilerin temel alınacağına, bunların kalıp parçaları üstünde nereye yerleştirileceğine ve desenin tek yönlü olup olmadığına karar vermek için, kalıp parçalarını yerleştirmeden önce, kumaş iyice incelenmelidir. Kumaş deseni en görünür dikiş yerlerinde çakışacak biçimde kalıplar yerleştirilmelidir.

Çizgili Kumaşlar: Çizgileri düzgün bir biçimde çakıştırmak için, dikkatli bir kalıp yerleştirme ve iğneleme gerekir.

İri Desenli Kumaşlar: Baskı tekrarları, 61 cm kadar iri olabilir. Bu ölçüdeki desenli kumaşlarda, motifler uygun bir dengeyle yerleştirilmelidir.

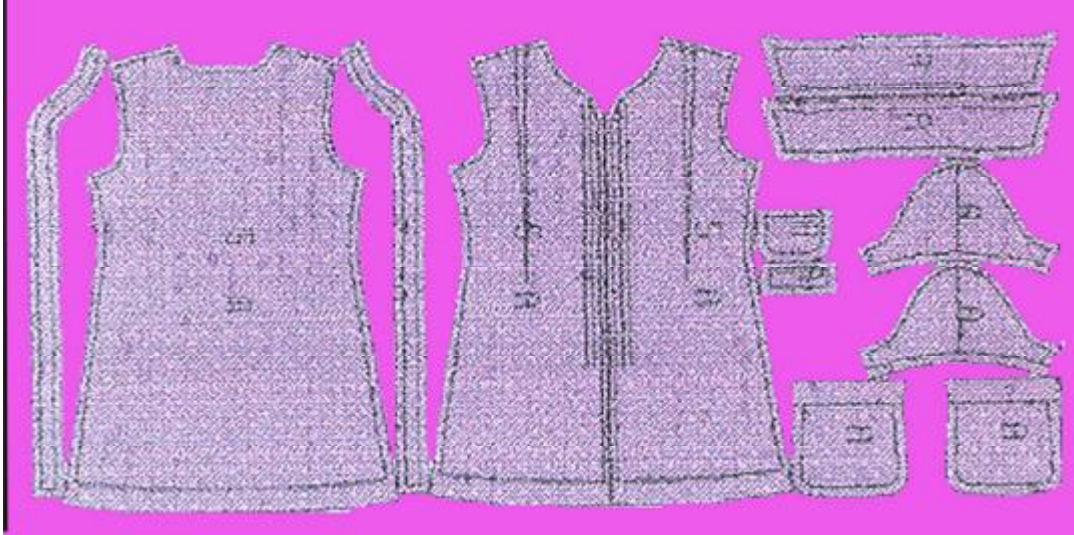
Kumaşta olabilecek defo ve lekeler önceden kontrol edilerek yerleştirmede kalıbın dışında kalması sağlanmalıdır.

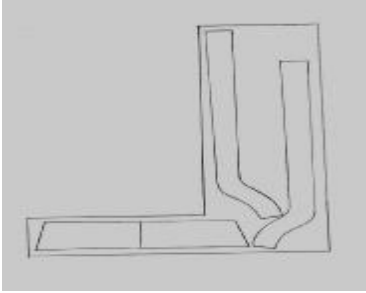
Tela: Tela çocuk giysilerinde çok fazla kullanılmamakla birlikte manşet, yaka, cep kapakları, pat gibi yerlerde kullanılmaktadır. Bunların yanı sıra en çok çocuk giysilerinde nakış yaparken kullanılmaktadır. Kumaşın esnememesi ve nakışın güzel görünmesini sağlar.

UYGULAMA FAALİYETİ

Çocuk Elbisesi Kalıbını Kumaşa Yerleştirme

İşlem Basamakları	Öneriler
Dikimi yapılacak çocuk elbisesi kalıplarının kontrolünü yapınız.	Model analizini inceleyerek, modele ait kalıp parçalarının sayısını, üzerindeki yazı ve işaretlerin tam olduğunu kontrol ediniz. Kalıpların form düzgünlüğüne bakınız.
Kesim ve serim için uygun araç gereçleri seçerek çalışma ortamında hazırlayınız.	
Kumaş özelliklerini belirleyiniz.	Yönlü-yönsüz, kumaş eni, tersi-yüzü vb özelliklerini belirleyiniz
Kumaş serme yöntemini belirleyiniz.	
Çocuk elbisesi kumaşını, açık ende kesim masasına seriniz.	Tek ürün kesimi için katlı ende serim yapabilirsiniz. Kumaş katlı ende yerleştiriliyorsa masaya tersinden serilmiş olmalıdır. Serim yapılacak masanın genişliği kumaş enine uygun olmalıdır.
Kumaş kenarlarını düzeltiniz.	Kumaş kenarındaki eğrilikleri cetvel yardımıyla çizilerek düzeltilir.
Büyük kalıplardan başlayarak aynı yönde kalıpları kumaşa yerleştiriniz.	Kalıpların boy ipliği, kumaşın DBİ doğrultusunda olacak şekilde yerleştiriniz. Önceden çocuk elbisesi için hazırlanan kesim planını kullanınız.
Kalan boşluklara küçük kalıpları yerleştiriniz.	Verimlilik ilkelerine dikkat ediniz.
Kalıpları kumaşın üstüne sabitleyiniz.	Kalıpları kumaşa sabitlemede uygun ağırlıklar ya da toplu iğne kullanınız.

Kalıpların kumaşa yerleşimini kontrol ediniz.	Kalıplar yerleşiminde bütün kalıpların aynı hizada bitmesine dikkat edilmeli ve oyuntularından faydalanılmalıdır.
Kalıpların etrafından çiziniz.	Kumaşa leke bırakmayacak ve rahat görülebilecek çizim araç gereçleri kullanınız.
Kalıpları kumaşın üzerinden alarak metraj alınız.	
 Tela kalıplarını tela üzerine yerleştiriniz.	İnce yapışkan tela kullanınız.
Kalıpların etrafından çiziniz.	Parça listesini dikkate alınız.
Tela üzerinden metraj alınız.	

UYGULAMA FAALİYETİ

1.4.3. Çocuk Elbisesi Kesim İşlemleri

İşlem Basamakları	Öneriler
Çocuk Elbisesi Kesimi Çocuk elbisesi kalıplarının ekonomik yerleşimini ve eksik parça olup olmadığını kontrol ediniz.	
 Büyük parçaların kesimini yapınız. Parçaların kesimini çizgilerinden yapınız.	Kesim kenarlarının düzgün olması için iyi kesen kesim aracı kullanınız. Kesim sırasında kumaşı yerinden kaldırmayınız.
Küçük parçaların kesimini yapınız.	Kesim aracını dikkatli kullanınız. Formların düzgün olmasına dikkat ediniz.
Kesilen parçalara çıt işaretlerini alınız.	Çıtların derin olmamasına ve tam olmasına dikkat ediniz.
 Kesilen parçaları kontrol ediniz.	Kesim kenarlarının düzgünlüğünü kontrol ediniz.
Çocuk elbise kalıplarının yerleştirildiği telayı masaya yerleştiriniz.	
Tela kesimi yapınız.	

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	EVET	HAYIR
Modeli doğru olarak analiz ettiniz mi?		
Çocuk elbisesi asgari çalışma talimatlarını eksiksiz olarak belirlediniz mi?		
Kesim kalite niteliklerini eksiksiz olarak belirlediniz mi?		
Yüzey özelliğine göre kumaşı kesime hazırladınız mı?		
Kalıpları kontrol ettiniz mi?		
Kesim ve serim için uygun araç gereçleri seçtiniz mi?		
Kalıpları kumaşa eksiksiz olarak, tekniğine uygun yerleştirdiniz mi?		
Çocuk elbisesi kesimini tekniğe uygun yaptınız mı?		
Yuvarlak hatların kesimini ve çıt işaretlemeleri doğru ve tekniğine uygun yaptınız mı?		
Tela kesimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
Araç gereçleri doğru ve yerinde kullandınız mı?		
İş kazalarına karşı gerekli önlemleri aldınız mı?		
Zamanı verimli kullandınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgi ve beceriler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında, çocuk elbisesini tekniğe uygun olarak dikebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çocuk giyim üretimi yapan firmalardan farklı modellerin dikim öncesi hazırlık işlemlerini gözlemleyerek elde ettiğiniz bilgileri sınıf içinde arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. ÇOCUK ELBİSESİ DİKİMİ

2.1. Çocuk Elbisesi Dikim Planı

Konfeksiyon üretiminde, üretim hızını ve kapasitesini belirleyen temel işlem dikiş işlemidir. Organizasyonun eksiksiz yapılabilmesi için öncelikle giysinin dikişi için gerekli olan işlemlerin sırasına göre tam bir liste yapılır. Operasyon listesi, akış basamakları oluşturulur. Daha sonra her işlem için gerekli olan makine tipi ve aparatları belirlenir.

Üretim sıra no	Akış Basamakları	Makine parkı
1-	Ön patlara tela yapıştırma	Ütü
2-	Yakaya tela yapıştırma	Ütü
3-	Patların şekil ütüsü	Ütü
4-	Ceplerin şekil ütüsü	Ütü
5-	Pens dikişleri	DSM
6-	Pensleri ütüleme	Ütü
7-	Pat dikişleri	DSM
8-	Pat çıma dikişleri	DSM , Çıma ayağı
9-	Yaka dikişi	DSM
10-	Yaka form ütüsü	Ütü
11-	Omuz dikişleri	DSM
12-	Omuz dikiş paylarının temizliği	3İplikli Overlok Makinesi
13-	Yakayı bedene takma	DSM
14-	Kolun bedene geçirilmesi	DSM
15-	Kola overlok çekme	Overlok
16-	Kol üstü çıma dikişi	DSM , Çıma ayağı
17-	Kol ağzı makine çekme	DSM
18-	Kol ütüsü	Ütü
19-	Kol altı ve yan dikiş birleştirme	DSM

20-	Kol altı ve yan dikiş overlok çekme	3İplikli Overlok Makinesi
21-	Etek ucu baskısı	DSM
22-	Yan cep üst dikişleri	DSM
23-	Yan cepleri bedene takma	DSM, Çıma - Gaze Ayağı
24-	Üst aplike cep fermuarı takma	DSM, Fermuar ayağı
25-	Üst aplike cep takma	DSM, Çıma -Gaze Ayağı
26-	İlik ve düğme yerlerinin işaretlenmesi	Şablon
27-	İlik açma	İlik Otomatı
28-	Düğme dikme	Düğme Otomatı
29-	Kalite kontrol	
30-	Son ütü	Ütü

2.2. Makine Parkını Belirleme İşlemleri

Çocuk Giyim Atölyelerinde Bulunan Makineler

- Ø Düz sanayi makinesi
- Ø 3-4İplikli overlok makinesi
- Ø Nakış makinesi (İstenen tür model ve renkler elektronik beyin ile programlanır. Seri ve süratli nakış yapması sağlanır)
- Ø Kollu dikiş makinesi
- Ø Çift iğne makinesi
- Ø Ponteriz otomatı
- Ø İlik otomatı
- Ø Düğme otomatı
- Ø Zincir dikiş makinesi

Bu makinelerden işletmenin olanakları ve çalışılan ürüne uygun olanları seçilerek, dikim planında işlemlere uygun olarak kullanılmak üzere planlanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

2.3. Çocuk Elbisesi Dikim İşlemleri

2.3.1. Çocuk Elbisesinin Dikime Hazırlık İşlemleri

İşlem Basamakları	Öneriler
Ütü ve ütüleme ortamını hazırlayınız.	Ütülemeyi aydınlık ve rahat bir ortamda yapınız. Ütü altının ve ütü yapılacak yerin temizliğine dikkat ediniz.
Ütü ısını kumaşa ve telaya uygun olarak ayarlayınız	
Ütüyü önce kumaşın bir kenarında deneyiniz.	
Ön patlara tela yapıştırınız (Telayı fikse ediniz).	Patlara tela yapıştırırken sağ ve sol pat yönünde olmasına dikkat ediniz.
Bedenin her iki tarafında kapanma paylarını kıvrarak ütüleyiniz	Çıt işaretlerini dikkate alınız.
	
Yakaya tela yapıştırınız.	Yaka telasının net olması için yüzünden de ütüleyiniz.
Yakanın bedene takılacak alt kenarını 1cm'den terse kıvrarak ütüleyiniz.	
Küçük cepte fermuar yerini telalayınız.	

 Aplike cep ağzını kıvrarak ütöleyiniz	Ütü şablonu kullanınız.
 Ceplerin şekil ütüsünü yapınız.	Ütü şablonu kullanınız. Cepleri düz boy ipliğini kaydırmadan formunu vererek ütöleyiniz.
Ütüleme işlemlerinin forma uygunluğunu kontrol ediniz.	

2.3.2. Çocuk Elbisesinin Dikim işlemleri

Kesilen kumaş ve yardımcı malzemelerin birleştirilerek mamul giysinin yapımını amaçlayan işlemlerin tümüdür.

Bir dikişten beklenen özellikler şunlardır:

- Ø Birleştirmek
- Ø Sağlamlaştırmak
- Ø Süslemek

Çocuk giysileri dikerken dikişin dayanıklı olması sağlanmalıdır. Giyinme ve oyun sırasında, en çok zorlanan bölgeler giysi dikimi sırasında sağlamlaştırılmalıdır.

Dokuma kumaşlar stabil yapıları nedeniyle iyi dikim özellikleri gösterirler ve kolay dikilirler. Uygun kalınlıkta iğne kullanıldığında iğne izlerini daha iyi kapatırlar.

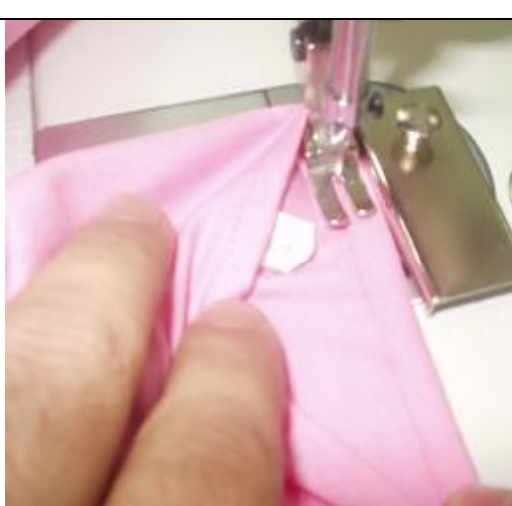
Çocuk giysilerindeki dikişler vücudu rahatsız etmeyecek şekilde seçilmelidir. Yazlık t-shirt, elbise, lakost vb. giysilerin kumaşlarında yüzde yüz pamuk iplikleri kullanılmaktadır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
DSM ve 3 iplikli overlok makinesini ipliklerini takarak çalışma ortamında hazırlayınız.	
DSM ve 3 iplikli overlok makinesinin dikiş ayarını yapınız.	
Deneme parça üzerinde dikiş ayarlarının kontrolünü yapınız.	
 Ön beden penslerini dikiş. Pens iplik uçlarını 3-4 cm kadar uzun bırakınız	Dikişlerde atlama ve büzgü yapmamasına dikkat ediniz. Pens uçlarının sıfırlanarak bitirilmesine ve eşit olmasına dikkat ediniz.
Pensleri ütüleyiniz.	
 Patları ön bedene dikiş ve paylarını kesiniz (regula yapınız).	Verilen işaret ve çizim kalıplarına göre makine çekiniz.
Ön pata çıma yaparak genişliğini kontrol ediniz	Çıma dikişlerinin düzgün olmasına dikkat ediniz.

 Ön patların çıma dikişlerini kontrol ediniz.	
Omuzlara makine çekiniz.	Makinede dikiş dikerken parmağınızı iğneden uzak tutunuz.
 Omuz dikiş paylarının kenar temizlemelerini overlok makinesinde yapınız.	Overlok ayarlarının düzgün olmasına dikkat ediniz. Overlok çekerken dikiş paylarının eşitliğini koruyunuz.
Parçaları yüz yüze kapatarak yaka iç dikişini dikiş.	Dikiş ayarının her yerde net olmasına dikkat ediniz. Yaka uçlarında köşe dönerken iğnenin kumaş içinde kalmasına dikkat ediniz.
 Yakayı çevirip ütöleyiniz.	Yakanın formunu vererek net bir şekilde ütöleyiniz. Ütüyi prizde unutmayınız.

	Yakayı esnetmemeye dikkat ediniz. Ön ortada yaka uçlarının eşitliğe dikkat ediniz. Beden ve yakada arka ortası işaretlerini çakıştırınız.
Telalı kısım üstte kalacak şekilde yakayı bedene yerleştiriniz. Yaka uçları bedenle aynı hizada olacak şekilde dikiş yapınız.	
Dikiş paylarını içe alarak yakayı yerleştiriniz.	
Yakanın çıma dikişini yapınız.	Çıma dikişini çıma ayağı takarak net bir şekilde yapabilirsiniz.
Kolları, ön kol ön bedenle yüz yüze bakacak şekilde eşleyiniz.	
Bedeni üste alarak kol ile birlikte makineye yerleştiriniz.	
Kolları bedene dikiş yapınız.	Kolları esnetmeden bedene dikiş yapınız. Kol dikişinin net olmasına dikkat ediniz.
Kol dikişlerini kontrol ediniz.	

 Kolların dikiş paylarını overlok çekerek temizleyiniz.	Overlokların net olmasına dikkat ediniz.
Kolları ütöleyiniz.	Kolun formunu bozmadan düz boy iplik yönünde ütöleyiniz.
Kol üstüne çima dikişlerini çekiniz.	Çima dikişlerinin düzgün olması için çima ayağı kullanınız.
Kol ağzını 2,5cm'den kıvrarak ütöleyiniz.	Kıvrırma payının her yerde aynı olmasına dikkat ediniz.
Kol ağzına overlok çekiniz.	
Kol altı dikişini ve yan dikişleri dikiş.	Makine dikişinin her yerde aynı olmasını sağlayınız. Çıtları ve kol dikişlerinin karşı kaşıya gelmesine dikkat ediniz.
Kol altı ve yan dikişlere overlok çekiniz.	Overlok dikişinin her yerde eşit ve muntazam olmasına dikkat ediniz.
 Kol ağzını overlok dikişinin dibinden dikiş.	Kol ağzını esnetmeden makine çekmeye özen gösteriniz.

 Etek ucuna makinede kapalı baskı dikişi yapınız.	Etek ucu baskısının her yerde eşit olmasına dikkat ediniz.
Büyük aplike ceplerin cep kapağı dikimini yapınız. Büyük aplike cepleri çima ile bedene monte ediniz.	Dikiş kalitesi ve optik görünüm çok önemlidir.
 Aplike cepler üzerine gaze dikişi yapınız.	 Gaze dikişinin ceplerin her yerinde eşit ve muntazam olmasına dikkat ediniz
 Küçük aplike cepte fermuar dikimini yapınız.	Makineye fermuar ayağı takınız. Fermuar dikimine özen gösteriniz. Sanayi tipi düz dikiş makinesine fermuar ayağı takarak fermuarı dikişiniz.

Üst aplike cebi çıma ve gaze dikişi ile bedene takınız.	
Elbisede dikişlerin ara ütüsü yapınız.	Ütüleme işlemini düz boy iplik yönünde esnetmeden yapınız.
İlik ve düğme yerlerini işaretleyiniz.	İlik-düğme yeri için işaret şablonu kullanınız. İlikleri sağ bedene, düğmeleri sol bedene işaretleyiniz.
	İliklerin sağ bedende açılmasına mutlaka dikkat ediniz. Düğme çapını dikkate alınız.
İşaretli yerlerde ilikleri açınız.(açtırınız)	
Elde veya düğme otomatında düğmeleri dikişiniz.	Düğmelerin sol bedene dikilmesine dikkat ediniz. Düğmeleri sağlam dikişiniz.
Dikilen elbisenin ipliklerini temizleyiniz.	

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz 2-6 yaş elbise dikimi ile ilgili çalışmalarını kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	EVET	HAYIR
Modelin dikiş özelliklerini doğru analiz ettiniz mi?		
Kalite niteliklerini doğru olarak belirlediniz mi?		
Çocuk elbisesi dikim planını tekniğe uygun olarak hazırladınız mı?		
Dikim planını verimlilik ilkelerine doğrultusunda yaptınız mı?		
İşlemlere göre makine parkını ve aparatları doğru seçtiniz mi?		
Makinelere dikime hazırlık işlemlerini doğru yaptınız mı?		
Ütüleme araç- gereçlerini kullanıma eksiksiz olarak hazırladınız mı?		
Telalama işlemlerini kalite niteliklerine uygun yaptınız mı?		
Form ütülerini tekniğine uygun yaptınız mı?		
Çocuk elbisesi dikim işlemlerinde ara ütüleme işlemlerini tekniğe uygun olarak yaptınız mı?		
Çocuk elbisesinin yaka dikim işlemlerini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Çocuk elbisesinin kol dikim işlemlerini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Çocuk elbisesinin cep dikim işlemlerini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Çocuk elbisesinin montajını kalite niteliklerine uygun olarak yaptınız mı?		
Dikiş paylarının temizliğini kalite niteliklerine uygun olarak yaptınız mı?		
Çocuk elbisesi dikim işlemlerini kontrol ettiniz mi?		
Zamanı verimli kullandınız mı?		

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında çocuk elbisesi son ütü ve son kontrolünü kalite niteliklerine uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çocuk elbisesi üretimi yapan işletmelere giderek son ütü ve son kontrol işlemlerinin nasıl yapıldığını araştırınız. Elde ettiğiniz bilgileri sınıf içinde arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. ÇOCUK ELBİSESİ SON ÜTÜ VE SON KONTROLÜ

3.1. Çocuk Elbisesi Son Ütüleme İşlemleri

Ütüleme: Dikiş dikilirken yapılan işlemlerin düzgün ve net olması, çalışmalarını kolaylaştırması yönünden büyük önem taşır. Giysinin üzerimizde düzgün durmasını, göze hoş görünmesini sağlar. Ayrıca kumaşın tüylerini yapıştırması nedeniyle kirlenmeyi geciktirir. Ütünün sıcaklığı, nemli iken yapılan ütülemeler de mikropları öldürür.

- Ø Çocuk elbiselerinin son ütüsü model ve kumaş özelliğine bağlı olarak değişmekle beraber genel olarak ütüleme işleminde belirli işlem aşamaları vardır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Ütü ve ütüleme ortamını hazırlayınız.	Ütülemeyi aydınlık bir yerde yapınız. Ütü altının ve ütü yapılacak yerin temiz olmasına dikkat ediniz. Etek tahtası kullanınız.
Kumaş menşey özelliğine göre ütü ısını ayarlayınız.	
Yakanın ütüsü formuna uygun olarak yapınız.	
Kolların ütüsünü formuna uygun olarak yapınız.	Ütülemeyi kumaşın düz boy iplik yönünde yapınız.
Omuzları ütöleyiniz.	
Bedenlerin ütüsünü elbiseyi çevirerek yapınız.	Elbiseyi etek tahtasına geçirerek ütöleyiniz.
Etek ucunu ütöleyiniz.	
Ütüleme işlemini kontrol ediniz.	
Ütüleme hatalarını gideriniz.	Gereken rötuşları yaparak ütü izlerini düzeltiniz.
Ütü fişini prizden çıkarınız.	Ütüyü kordondan çekerek prizden çıkarmayınız.

3.2. Çocuk Elbisesi Son Kontrol İşlemleri

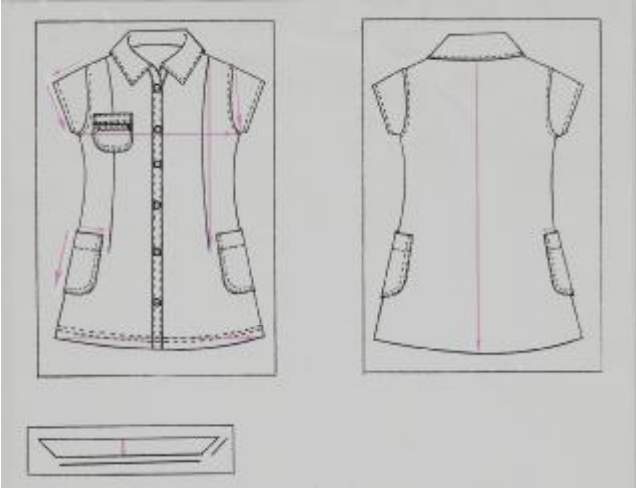
Çocuk giyiminde kalite, giysi parçalarının tümü ile ilgili stil, bedene uygunluk ve görünüm anlamını verir ya da belirli parçaları için önem taşır. Böylece kumaş, yardımcı malzeme, kesim ve donanım gibi kalite unsurları ve ayrıca işlevsel ve teknik özellikleri olan dikiş ve ütü kalitesi ayırt edilmiş olur. Çocuk elbisesinin ütülenmesinden sonra son kontrol işlemleri yapılır. Modelde tespit edilen model özellikleri ve dikim tekniklerinin, belirlenen ölçülerin, dikilen üründe ortaya çıkıp çıkmadığı kontrol edilir. Bunun için tüm dikiş yerlerini gösteren ölçü tablosu kullanılır.

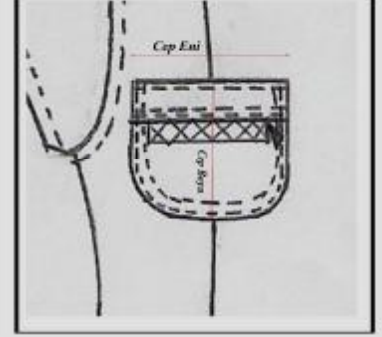
Aşağıda verilen ölçü tablosunu inceleyiniz.

Ölçü Tablosu

Sezon: 2005 yaz		Marka:	
Model adı:		Ürün: Çocuk elbisesi	
ÖLÇÜLER	3 YAŞ (98)	4 YAŞ (104)	TOLERANS
Göğüs genişliği	32	33	1
Etek ucu genişliği	42	43	0,5
Arka ortadan boy	52	55	1
Kol evi	15	15,5	0,5
Kol boyu	12	12,5	1
Kol ağzı genişliği	11	11,25	0,5
Omuz genişliği	7,5	8	0,5
Pens boyu	31	32	0,5
Pat genişliği	2	2	0
Ön cep boyu	7	7,5	0
Ön cep eni	6	7	0
Yan cep eni	11	11,5	0
Yan cep boyu	10,5	11	0
Yaka ucu yüksekliği	5,5	5,5	0
Yaka uzunluğu	32	33	0
Arka ortadan yaka yüksekliği	5,5	5,5	0

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Son kontrol yapılacak çalışma ortamını hazırlayınız.	
	
Duruş Formu Kontrolü	
Çocuk elbisesini ölçüye uygun canlı yada cansız mankene giydiniz.	
Manken üzerinde kolların duruşunu kontrol ediniz.	
Manken üzerinde yaka formunu ve duruşunu kontrol ediniz.	
Elbise boyu ve etek ucu formunun modele uygunluğunu kontrol ediniz.	
Dikişlerin kalite niteliklerine uygunluğunu kontrol ediniz.	Dikişte kayma, kopma, açılma, büzülme kontrolü yapınız.
Leke ve iplik kalıntılarını kontrol ediniz.	
Ütüleme kalitesini kontrol ediniz.	
Ölçü Kontrolü	
Ölçü kontrolü için bitmiş ürün çocuk elbisesi, masa, mezura, kağıt, kalem ,kalite nitelikleri ve ölçü kontrol listesini çalışma ortamında hazırlayınız.	
Son ütü yapılan çocuk elbisesini masa üzerine yerleştiriniz.	Ölçü alınacak yeri uygun pozisyonda masaya yerleştiriniz.
Çocuk elbisesi üzerinden omuz genişliği ölçüsünü alınız.	Alınan ölçüleri not ediniz. Ölçüleri alırken ürünü gerdirmeyiniz, fazla bol bırakmayınız.
Çocuk elbisesi üzerinden yaka genişliği ölçüsünü alınız.	Ölçü alınacak yeri uygun pozisyonda masaya yerleştiriniz.

	Alınan ölçüleri not ediniz.
Çocuk elbisesi üzerinden yaka boyu ölçüsünü alınız.	Alınan ölçüleri not ediniz.
Çocuk elbisesi üzerinden kol boyu ölçüsünü alınız.	Ölçü alınacak yeri uygun pozisyonda masaya yerleştiriniz. Alınan ölçüleri not ediniz.
Kol oyuntu ölçüsünü alınız.	
Çocuk elbisesi üzerinden kol ağzı genişliği ölçüsünü alınız.	Ölçü alınacak yeri uygun pozisyonda masaya yerleştiriniz. Alınan ölçüleri not ediniz.
Göğüs genişliği ölçüsünü alınız	Alınan ölçüleri not ediniz.
Arka ortadan elbise boyu ölçüsünü alınız.	Ölçü alınacak yeri uygun pozisyonda masaya yerleştiriniz. Alınan ölçüleri not ediniz.
Ön bedende pens boyu ölçüsünü alınız	
 Cep yeri, cep boyu ve cep eninin ölçüsünü alınız	Alınan ölçüleri not ediniz.
Çocuk elbisesi üzerinden etek ucu genişliği ölçüsünü alınız.	Alınan ölçüleri not ediniz.
Çocuk elbisesi üzerinden yaka çevresi ölçüsünü alınız	
Alınan ölçüleri kalite nitelikleri ve ölçü kontrol listesi ile karşılaştırınız.	Ölçü kontrolünde görülen ölçü sapmalarının, toleransların dışına çıkmaması gerekir.
Malzeme Uyum Kontrolü Bitmiş ürün çocuk elbisesini inceleyerek malzeme uyum kontrolünü yapınız.	
Çocuk elbisesi kumaşının modele uygunluğunu kontrol ediniz.	
Çocuk elbisesi kumaşına uygun tela kullanılıp kullanılmadığını kontrol ediniz.	
Kumaşa ve modele uygun fermuar kullanımını kontrol ediniz.	

Kumaşa ve modele uygun düğme kullanımını kontrol ediniz.	
Dikiş ipliğinin kalitesi, kalınlık-incelik ve renginin kullanılan kumaşa uygunluğu kontrol ediniz.	
Süsleme ve aksesuarların uygulanış şeklini kontrol ediniz.	
Kullanılan talimat etiketlerinin uygunluğunu kontrol ediniz.	

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşlarınızla birlikte değerlendiriniz

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	EVET	HAYIR
Ütüleme ortamını eksiksiz olarak hazırladınız mı?		
Ütü ayarlarını kumaşa uygun yaptınız mı?		
Çocuk elbisesi ütüleme işlem sırasına göre son ütüleme işlemlerini yaptınız mı?		
Çocuk elbisesinin form ütüleme işlemlerini tekniğe uygun yaptınız mı?		
Çocuk elbisesinin duruş formu kontrolünü tekniğe uygun yaptınız mı?		
Çocuk elbisesi ölçü kontrolünü tekniğe uygun yaptınız mı?		
Çocuk elbisesi malzeme uyum kontrolünü tekniğe uygun yaptınız mı?		
Çalışmalarınızı planlanan zamanda tamamladınız mı?		
Temizlik ve düzenli çalıştınız mı?		
Güvenlik kurallarına ve verimlilik ilkelerine uydunuz mu?		

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek, işlemi tekrar ediniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modülü başarıyla tamamlamanız için öğrenme faaliyeti 1, 2 ve 3'teki tüm çalışmalarını değerlendirme kriterlerine göre başarmış olmanız gerekmektedir.

Modüldeki bütün öğrenme faaliyetlerindeki uygulamaları başarıyla tamamladığınızda öğretmeninizle iletişim kurarak bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

KAYNAKÇA

- Ø ALTUNYUVASEVER Şermin, **Kadın Giyimi ve Temel Dikiş**, 2.baskı, Ankara, 1988.
- Ø BAYRAKTAR Fatma, **Giyim**, 12.baskı, Ankara,1998.
- Ø Calze Paola Romboli and Baby Dior
- Ø GÜDÜL Zeynep, Güler KARAKÜLAH, **Giyim**, Devlet Kitapları, İstanbul,1986.
- Ø İTKİB& KYSD Konfeksiyon Yan Sanayicileri Derneği, **Yan Sanayi Olmadan Tam Sanayi Olmaz Semineri**, İstanbul, 2002.
- Ø KORKUSUZ YÜKSEL Süheyla , **Nakış**, Devlet Kitapları Milli Eğitim Basımevi, İstanbul,1980.
- Ø I.KALIP, **Kalıp Hazırlama Kalıp Optimizasyonu ve Serileştirmeye Giriş**, Rüştü Uzel Anadolu Hazır Giyim-Deri Hazır Giyim Meslek Lisesi Türk-Alman Teknik İş Birliği Projesi, İstanbul,1993.
- Ø KÜÇÜKKAYTAN Şengül, **Giyim Süs Eşyaları Ders Notları**, Konya ,1997.
- Ø **Singer Dikiş Ansiklopedisi, Makinede Kapitone Yapımı - Makineyle Süslemeler**, Cilt 4-9 Bir Numara Yayıncılık, İstanbul
- Ø TEKEL Sıdika, **İç Giyim**, Ankara,1990.
- Ø TAVBEK DURSUNOĞLU Ayşe, Fatma TUĞTAŞ, Nihal KEÇİK Nimet İRFANOĞLU, Gönül İCBİLEN, Necla YAMAN, **Giyim Meslek Dalı İşlem Yaprakları**
- Ø ÖZCAN Gülseren, **Çocuk Giyisilerinde İşlevsellik**, Lisans Tezi, Konya, 1998.
- Ø 13.ÖZCAN Gülseren, **Selçuk Üniversitesi Meslek Eğitim Fakültesi Giyim Öğretmenliği Bölümü Yayımlanmamış Ders Notları**
- Ø YAKARTEPE Mehmet, Zerrin, **Büyük Konfeksiyon Ansiklopedisi Kalıp-Serim**, Cilt 22-30, Kesim –Dikim TKAM Tekstil ve Konfeksiyon Araştırma Merkezi
- Ø Y. ERONÇ Perihan, **Giyim Süsleme Teknikleri**, Devlet Kitapları MEB. İstanbul, 1984.
- Ø ZEYNEP Sonbahar, **Kış 1997 – 1998 Koleksiyonu**